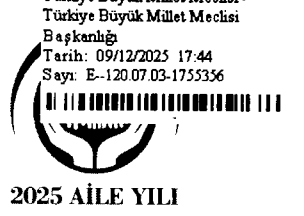

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-22267853

Konu : Soru Önergeleri (7/35661)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA 7/35661
G.K. 34

İlgi : 31.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1726344 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ferit ŞENYAŞAR'a ait 7/35661 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/35661) (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 6C98F040-F8FD-41C2-B013-8C74B60CCBDE

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nurdan BUĞDAY

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 97

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ŞANLIURFA MİLLETVEKİLİ SAYIN FERİT ŞENYAŞAR'A AİT 7/35661 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizde tütün ve tütün mamullerinin üretimine, iç ve dış alım ve satımına ilişkin usul ve esaslar 4733 sayılı Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun'la düzenlenmiştir. Üretilen tütünlerin alım satımı 4733 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinde yer alan "Üretici tütünleri yazılı sözleşme esası veya açık artırma yöntemiyle alınır ve satılır." şeklindeki hükme istinaden Bakanlığımız tarafından "Tütün Ticareti Yetki Belgesi" verilmiş gerçek veya tüzel kişilerle üreticiler arasında akdedilen "Tütün Üretim ve Alım-Satım Sözleşmesi" hükümleri doğrultusunda veya düzenlenen açık artırma merkezlerinde gerçekleştirilmektedir.

Tütünlerin alım ve satımı yürürlükteki mevzuat hükümleri kapsamında gerçekleştirilmekte olup mevzuata aykırı fiiller aynı Kanun'un Bakanlığımıza verdiği görevler kapsamında gözetim ve denetime tabi tutulmaktadır.

Adıyaman'ın Gümüşkaya köyü ve çevresindeki tütün üreticileri ile ilgili tüm süreçler Bakanlığımızca takip edilmekte ve denetlenmektedir.

Adıyaman üretim merkezinde üreticilerle sözleşme akdeden Tütün Ticareti Yetki Belgesi sahibi başlıca şirketler; Alliance One Tütün A.Ş., Öz- Ege Tütün San. ve Tic. A.Ş., Prestij Tütün San. ve Tic. A.Ş., Socotab Yaprak Tütün San. ve Tic. A.Ş., Sunel Tic. Türk A.Ş. ve T.T.L. Tütün San. ve Dış Tic. A.Ş. olup anılan şirketlerin üreticilerle eşgüdüm içerisinde hazırlayacakları alım programları çerçevesinde sözleşme konusu tütünleri 31.03.2026 tarihine kadar satın alma zorunluluğu bulunmaktadır.

2025 ürünü tütünlerin 2026 Mart sonuna kadar alım işlemleri devam edecek olup süreçte herhangi bir aksaklık bulunmamaktadır.

Konuyla ilgili toplantılarda ve daha sonra ilgili şirket temsilcilerinden istenen izahatlarda, alımı gerçekleştirilecek tütünlerin Tütün Üretim ve Alım-Satım Sözleşmesinin 3-H maddesi hükmü kapsamında ağır tav içermemesi gerektiği halde üreticiler tarafından alım için hazırlanan tütünlerin yüksek tav içerdiği, tütünlerin bu şekilde alım, nakliye ve depolamasının mümkün olmayacağından alımlara ara verildiği ve %16'dan fazla nem içeren tütünlerin teknolojik olarak tespitinin yapılabilmesi için nem ölçüm cihazları sipariş edildiği Bakanlığımıza iletilmiştir.

Tütün Üretim ve Alım-Satım Sözleşmesi akdeden taraflardan birinin yükümlülüklerini yerine getirmediğinin tespiti halinde, 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun'un 8-5/b maddesinde düzenlenen "... yazılı sözleşme esası veya açık artırma yöntemi ile yapılan alım satım kapsamındaki yükümlülüklerini süresi içinde yerine getirmeyenlere onbin Yeni Türk Lirasından ellibin Yeni Türk Lirasına (2025 yılı için 241.043-1.205.615 TL) kadar idarî para cezası verilir." şeklindeki hüküm çerçevesinde idari para cezası yaptırımını uygulanmaktadır.

Tütün Üretim ve Alım-Satım Sözleşmesinin 5-B maddesi "Tütünler ALICI tarafından hazırlanacak program çerçevesinde en geç üretimi izleyen yılın mart ayı sonuna kadar teslim alınır. Taraflardan birinin gerekçeli olarak başvurusu halinde Tarım ve Orman Bakanlığı bu süreyi uzatmaya yetkilidir." hükmünü içermekte olup tütünleri teslim almayan alıcı şirketlere bu hüküm doğrultusunda işlem tesis edilmektedir.

2025 ürün yılında Adıyaman ilinde alıcı şirketlerce 10.250 üreticiyle yaklaşık 29.900 ton tütün ürettirilmek üzere sözleşme yapılmıştır. Bununla birlikte gerçekleşmesi beklenen üretim miktarı 21.000-22.000 ton olup bunun hâlihazırda yaklaşık 7.000 tonu alıcı şirketlerce teslim alınmış durumdadır. Yaklaşık 7.000 üreticinin tütününü teslim etmesi beklenmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Tütün Üretim ve Alım-Satım Sözleşmesinin yukarıda zikredilen 5-B maddesinde ve 7-C maddesinde yer alan “ÜRETİCİ, tütünler tartılıp “Yaprak Tütün Tartı ve Fiyat Pusulası” imzalanıncaya kadar sözleşme konusu tütünlerin usulüne uygun olarak muhafazasından sorumludur.” şeklindeki hükümler doğrultusunda, üreticiler tütünlerini alıcının belirleyeceği teslim alma tarihine kadar (en geç teslim alma tarihi 31.3.2026) uygun koşullarda alıma hazır halde muhafaza etmekle yükümlüdürler.

Üretici ile alıcı arasında yazılı sözleşmeye göre yapılan tütün alım-satımında, alıcının tütün eksperleri tarafından yapılan ekspertiz sonucuna üretici veya temsilcisi tarafından itiraz edilebilir.

İtiraz başvurusu, şekli ve içeriği Bakanlık tarafından belirlenen Ekspertiz Sonucuna İtiraz Dilekçesi kullanılmak suretiyle, üretici ile alıcı veya bunların temsilcilerinin imzaları ve tarih bölümü eksiksiz bir şekilde doldurularak üç örnek olarak düzenlenir ve aslı alıcıya, bir örneği de yerel Ziraat Odasına verilir. Ziraat Odasının bulunmadığı yerlerde veya Bakanlığın bilgilendirilmesi amacıyla bir örnek de üretici tarafından Bakanlığa gönderilebilir. İtiraz edilen alıcı en geç üç iş günü içinde itirazı Bakanlığa yazılı veya elektronik ortamda intikal ettirir. İtiraz başvurusunun Bakanlık tarafından bir ay içinde sonuçlandırılması esastır. Alıcının, itiraz başvurusunu almaktan imtina etmesi halinde, başvuru 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu ve ilgili diğer tebligat mevzuatı çerçevesinde, iadeli-taahhütlü posta aracılığıyla yapılabilir.

Bakanlığın yetkilendireceği bir tütün eksperinin başkanlığında, üretici ve alıcı temsilcisi tütün eksperlerinden oluşan üç kişilik heyet itirazı inceleyerek üç gün içinde sonuçlandırır. Heyetin vereceği karar kesin olup aynı itirazla ilgili olarak Bakanlıktan tekrar inceleme talep edilemez.

8038 sayılı “Ziraat Katılım Bankası A.Ş. Tarafından Tarımsal Üretime Dair Hazine Kâr Payı Destekli Yatırım ve İşletme Finansmanı Kullanılmasına İlişkin Karar” ile 8039 sayılı “T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Hazine Faiz Destekli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Karar” 30.12.2023 tarihli ve 32415 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Doğal afetlerden etkilenen üreticilerimizin 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları ve bu Kararlara dayanılarak hazırlanan 2024/15 sayılı “Tarımsal Üretime Dair Faiz/Kâr Payı Destekli Yatırım Ve İşletme Kredisi/Finansmanı Kullanılmasına İlişkin Uygulama Esasları Tebliği” kapsamında kullandıkları sübvansiyonlu krediler/finansmanlar, ürünlerin doğal afetlerden etkilendiklerinin tespit edilmesi halinde Bankalar ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kendi, usul, esas ve mevzuatı çerçevesinde, vade tarihinden/hesap devresinden/taksit tarihinden itibaren %25 oranında faiz/kâr payı indirimli olarak 1 yıl süreyle ertelenebilmekte, azami 5 yıla kadar %20 oranında faiz/kâr payı indirimli olarak taksitlendirilebilmektedir.

Tütünlerin teslim anında ağır tavlı olmayacağı (en fazla %16) sözleşmeyle hükme bağlanmış olup tarafların sözleşme hükümlerine uyma yükümlülüğü bulunmaktadır. Yükümlülüklerin ihlal edildiğine dair bir başvuru olması durumunda Bakanlığımız gerekli incelemeleri yapıp, yapılan başvuruları mevzuat hükümleri çerçevesinde sonuçlandırmaktadır.

Adıyaman Valiliği ve Adıyaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğümüzce konu ile ilgili olarak sivil toplum örgütleri, tütün üreticileri ve sahada çalışma yürüten firma yetkilileri ile sorunların çözümü noktasında çok sayıda görüşmeler yapılmıştır.

Bakanlığımızca 2025 üretim yılından itibaren uygulamaya başlanan yeni destekleme modelinde bitkisel üretim desteklemeleri temel destek, planlı üretim desteği ve üretimi geliştirme desteği olmak üzere üç ana başlıkta toplanmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bu kapsamda, tütün için temel destek ve üretimi geliştirme desteği ödemesi yapılacaktır. Yeni destekleme modeli kapsamında tütün üreticilerine 2025 üretim yılında 244 TL/da, 2026 yılında ise 310 TL/da temel destek verilecektir. Ayrıca üretimi geliştirme desteği kapsamında katı organik-organomineral gübre kullanımı durumunda ilave 2025 üretim yılında 51 TL/da, 2026 yılında 99 TL/da destek ödemesi gerçekleştirilecektir.